

Sponsortur til Island

” Welcome to Iceland!
If you don't like the weather,
just wait five minutes...

Sådan lyder teksten på en køleskabsmagnet set i en af Islands mange souvenirbutikker, og der er noget om snakken. Vejret er lige så omskifteligt og kontrastfyldt som sagaøen selv. Det ene øjeblik pisker regnen én i ansigtet, det næste bliver man beriget med klar blå himmel – og ofte en regnbue. På samme måde med øen. Det ene øjeblik er man i en hip hovedstad med gallerier, gourmetrestauranter og små butikker, det næste i storslået natur med vandfald, vulkaner og kilometervis af øde lava-landskab.

Hvor man end vender og drejer sig, er man omgivet af fascinerende historie, og derfor var det nærliggende at vælge Island som mål for den rejse, museets stjernesponsorer tilbydes i løbet

Vores rejseleder K. Torben Rasmussen besidder en enorm viden om Island og øens historie, og selv i regn og blæst kan han holde flokkens opmærksomhed fanget – her med historien om verdens første demokrati, som blev født lige der på Tingvellir-sletten.

Konservator Per Hadsund fra Nordjyllands Historiske Museum deltog sammen med museumsfolk fra Reykjavik i den meget vanskelige konserveringsproces og i opbygningen af det underjordiske museum 871+-2 – et arbejde, der blandt andet er baseret på erfaringerne med arbejdet med Gråbrødrekloster Museet, der ligger tre meter under jorden i Aalborg.

Hvis du vil vide mere om arbejdet med museet 871+-2, kan du finde Per Hadsunds artikel fra museets årbog 2003 på www.nordmus.dk under Publikationer.

af en toårig sponsorperiode. Det direkte link mellem Nordjyllands Historiske Museum og Island på denne tur er to underjordiske museer, der bogstaveligt talt er bygget op omkring de historiske fund - in situ (på stedet) museer.

Under en af Reykjavíks ældste gader fandt arkæologer i 2001 en usædvanlig velbevaret tomt efter et langhus, som kan dateres til omkring år 900. Det vigtige fund, der trækker tråde til de første bosættelser i Island, er udgravet og bevaret i det underjordiske museum 871+-2. Konservator Per Hadsund fra Nordjyllands Historiske Museum deltog sammen med museumsfolk fra Reykjavik i den meget vanskelige konserveringsproces og i opbygningen af det underjordiske museum omkring fundet – et arbejde, der blandt andet er baseret på erfaringerne med arbejdet med Gråbrødrekloster Museet, der ligger tre meter under jorden i Aalborg.

Derfor var netop dette museum også første stop på turen umiddelbart efter landingen i Keflavik sidst på dagen 9. september. Med museets egen Per Hadsund som kompetent rundviser indleder vi en intens fem-dages tur spækket med oplevelser og

Drekkingarhylur - druknebullet - ved Tingvellir. Her druknede man kvinder, der havde ombragt børn eller ægtefælle. Hekseprøven fandt også sted her: Var en kvinde mistænkt for at være heks, blev hun bundet på hænder og fødder og smidt i vandet. Formåede hun at slippe fri og komme op, var det beviset på, at hun var heks - og så skulle hun dræbes. Og kom hun ikke op... Tjæe...

fantastiske fortællinger fra sagaøen i nord. K. Torben Rasmussen, der er tidligere leder af Nordens Hus i Reykjavik og forfatter til Politikens Turen går til Island, ejer Team Island og har sammensat et helt specielt program til museets sponsorer. Vi indlogeres på hotel og slutter rejsedagen med en første bid af Island – hummersuppe og hvalbøf. Næste dag pakker vi kufferterne og sætter kurs mod syd.

Vandet i Islands undergrund kan være op til 300 grader varmt, og på det store geotermiske anlæg Hellisheidi, hvor vi gør torsdagens første stop, udnyttes vandet både til produktion af elektricitet og varmt vand, der forsyner store dele af Reykjavik. Et meget bæredygtigt koncept, og så lever man gerne med, at det høje svovlindhold i vandet giver en lidt speciel lugt, når man åbner for den varme hane.

Resten af dagen tager vi turen, der populært kaldes Den Gyldne Cirkel. Her får vi boblende geysere, der sender undergrundens varme vand flere meter op i luften, vandfaldet Gullfoss, der bruser ned i en 2,5 km lang og 32 meter dyb kløft. Turen indledes på Tingvellir-sletten, hvor verdens ældste demokrati, Islands første lovgivende og dømmende forsamling, Altinget, blev stiftet i 930. Stedet er også kendt for, at det er her, man mest tydeligt kan se de store sprækker i landskabet, der viser, at Island ligger på kanten mellem to kontinentalplader. Tingvellir er på UNESCOs verdensarvsliste.

Når mere end 3.600 får skal hjem fra sommergræsning, må selv stjernesponsorer pænt vente. Bussen bakker ind på en sidevej, vi griber kameraer og hopper ud. Snart er vi omgivet af brægende får og ryttere på islandske heste. Et imponerende inferno og en herlig bonusoplevelse. Tilsammen blev der nok skudt mindst lige så mange billeder, som der var får.

I sommerhalvåret er Landmannalaugar et eftertragtet udflugtsmål for folk, der vil vandre – hvad enten det er tre dage eller tre timer. Vi var velsignet med høj sol og klar himmel på turen gennem det betagende landskab af farvede fjelde, sort lava, grøn rhyolit, varme kilder og gråhvide klatter af gammel sne.

En komplet rekonstruktion af Stöng – en tidlig tørvegård, som er en særlig islandsk videreudvikling af byggestilen fra vikingetidens langhuse.

Sidst stop, inden vi tjekker ind på hotel Fludir i byen af samme navn, er Islands første bispesæde Skálholt. Flere stavkirker har afløst hinanden på stedet efterhånden som blæst eller brand har gjort det af med dem. Den største var næsten 50 meter lang – til sammenligning er Budolfi Kirke 56 meter lang. Den nuværende kirke er bygget i 1960'erne - den forrige blev voldsomt beskadiget ved et jordskælv.

Ja, det går ikke altid som præsten prædiker, og ej heller som rejselederen har tænkt sig. Fredag har bussen ikke kørt længe, før dagen byder på en festlig forsinkelse i form af 3600 får, der skal drives hjem fra sommergræs. Vi må holde ind på en sidevej. Tre kvarter og mange billeder senere sætter vi kurs mod ruinen af gården Stöng. For mere end 900 år siden blev et større område omkring gården helt begravet i aske, da vulkanen Hekla gik i udbrud. Mange år senere, i 1939, fandt man resterne af storgården og fik således et enestående billede af, hvordan de første bosætteres huse så ud. Disse tørvegårde er en særlig islandsk udvikling af vikingernes langhuse, og Islands nationalmuseum har lavet en komplet rekonstruktion af gården, som vi også kommer forbi, inden vi sætter kurs mod Landmannalaugar – et af de smukkeste trekking-områder i Island. Vores høje bus beviser sin robusthed, da vi kører gennem elve og lavamarker i regn og rusk, men igen viser det islandske vejr sig fra den omskiftelige side, for da vi når frem til Landmannalaugar, bryder solen frem, og de næste fire timer kan vi vandre i det smukkeste solskin gennem et landskab af farvede fjelde, sort lava, grøn rhyolit, varme kilder og gråhvide klatter af gammel sne. Flere slutter turen med et bad i varme kilder, inden vi kører til Hotel Fludir, hvor ingen har problemer med at sove.

Det fine vejr fortsætter næste morgen, da vi sejler til Vestmannaøerne. Her gik vulkanen Eldfell i udbrud i 1973 og dækkede store dele af hovedøen Heimaey i lava og aske. Udbruddet varede flere måneder og mere end 400 huse blev ødelagt, men ingen af de ca. 5000 mennesker, der boede på øen, kom alvorligt til skade. Lavaen bredte sig ikke kun ud over bebyggelserne. Meget flød også i havet – så meget, at Heimaey voksede med over to kvadratkilometer fra 11,2 til 13,4. Folk måtte flygte fra deres huse midt om natten, og mange af dem så aldrig deres hjem igen.

Således også Gerður Sigurðardóttir, hendes mand Guðni Ólafsson og deres tre små børn. Det eneste, de nåede at få med, var en sutteflaske med mælk til den yngste. I løbet af få dage var deres hjem totalt dækket af lava og aske. Nu – 40 år senere - har man udgravet huset på Gearðisbraut 10 af asken og bygget et

Hele verden fulgte med foran tv-skærmene, da vulkanen Eldfell gik i udbrud på Heimaey i 1973. Over 400 huse blev begravet i lava og aske, og nu har man udgravet et af husene og bygget et museum omkring det. Museet Eldhaimar er et must-see, hvis man besøger Vestmannaøerne.

museum op omkring det. Midt i museet ligger familiens hjem – blottet og knækket - med knust inventar, tonsvis af aske og størket lava, som vidner om naturens enorme kræfter. Det er både gribende og fascinerende at opleve deres personlige beretning på det nye in situ museum Eldhaimar, som naturligvis også fortæller hele historien om udbruddet. Fra museet er der direkte kig til vulkanen Eldfell, som i dag er kølet så meget af, at vi kan vandre en tur op ad den.

Efter frokost forlader vi Vestmannaøerne - verdens største koloni af lunder, også kaldet søpapegøjer - og tilbage i Island rundes vi bogstaveligt talt vandfaldet Seljalandsfoss, som man kan gå bagom – men ikke uden at blive pænt våd. Vi besøger også gården Keldur, hvor man har bevaret en unik helhed af gårdhuse fra gammel tid. De tilhører den ældste type af bevarede tørvehuse i Island. Aftensmaden indtages på kanten af Atlanterhavet på restaurant Hafid Blaa med udsigt til sort sandstrand og en betagende solnedgang, inden vi atter sætter kurs mod Reykjavik.

Turens sidste dag tilbringer vi i hovedstaden. Reykjavik har det hele – og vi når kun en lille bid – men hvilken. Vi begynder i Islands største kirke, Hallgrímskirken, som troner på en bakketop og kan ses mange steder fra. Derfra spadserer vi til skulpturparken ved billedhuggeren Einar Jónssons museum, inden vi sætter kurs mod nationalmuseet, hvor sagaøens fascinerende historie er samlet. Tilbage til nutiden - Islands smukke nye koncerthus Harpa skabt af danske Henning Larsens Tegnesteue i samarbejde med den islandske kunstner Olafur Eliasson.

Så er det tid at udforske byens hyggelige caféer og sjove butikker på egen hånd, inden den afsluttende festmiddag på en af byens absolut bedre restauranter, The Fishcompany, hvor kokken tager os med på en kulinarisk rejse "Around Iceland". Vi siger pænt tak for mad og får løftet sløret for, hvor den unge kok og restauratør tilbringer sine sommerferier – han tager såmænd på vikingemarkeder i Danmark.

Vi rejste med Team Island i perioden 9.-15. september 2015.

I Island bor ca. 325.000 mennesker, 450.000 får og 60.000 heste.